

СУЮСАНОВ Лут,
*заступник декана факультету №3, кандидат
історичних наук, доцент, Донецький
державний університет внутрішніх справ*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ З ПИТАНЬ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

У 2014 році Росією була розв'язана проти України так звана «гібридна війна», тобто повноцінна війна — «гібридна» по формі та «асиметрична» за змістом. Майже півтора мільйона громадян України вимушені були покинути свої домівки і виїхати на підконтрольну Українській владі територію в пошуках захисту, а часто і просто порятунку у 2014-2021 рр, а з початком відкритої збройної агресії у 2022 році кількість переміщених осіб всередині країни зросла до 7,5 мільйонів. З метою захисту та дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання в Україні, влада країни вживає всіх можливих заходів, передбачених Конституцією та законами України, міжнародними договорами. Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». В статті 1 Закону вказано, що внутрішньо переміщеною особою є громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [1].

З метою соціальної підтримки внутрішньо переміщених сімей (осіб) у жовтні 2014 року Урядом прийнято Постанову № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг».

Для виплати грошової допомоги з бюджету для адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам на покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг в період 2014-2019 років Мінсоцполітики передбачались видатки в обсязі 16,1 млрд грн..

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.04.2018 р 329 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1022» спрощено механізм надання внутрішньо переміщеним особам житлової субсидії для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива [2].

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, на

підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» Указом Президента України введено в країні воєнний стан із 05 години 30 хвилин 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Згідно Указу на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30, 31, 33, 34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України. Також Кабінету Міністрів України запропоновано забезпечити фінансування та вжити в межах повноважень інших заходів, пов'язаних із запровадження правового режиму воєнного стану. На виконання Указу Президента України Кабінет Міністрів України прийняв ряд нормативних документів задля допомоги внутрішньо переміщеним особам.

Розпорядження Кабінету Міністрів України 6 березня 2022 року № 204 «Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми «ЄПідтримка» згідно якого на отримання допомоги мають право особи, які після введення Указом Президента України воєнного стану перемістилися з території адміністративно-територіальної одиниці, на якій проводяться бойові дії та яка визначена в переліку, затвердженому розпорядженням Кабінету Міністрів України в рамках Програми «ЄПідтримка» (наразі кількість областей у переліку збільшено з трьох до дев'яти) [3].

Постановою Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 214 «Про деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану» встановлюється строк виплати державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, допомоги на дітей одиноким матерям, допомоги на дітей, над якими встановлено опіку чи піклування, допомоги на дітей, хворих на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, та іншим категоріям. Згідно постанови пенсійну виплату (далі - державна соціальна допомога) та пільги, які було призначено раніше, продовжуються на період введення воєнного стану та одного місяця після його припинення чи скасування і виплачуються за повний місяць без звернення особи до структурних підрозділів з питань соціального захисту населення [4].

Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» вимагає з метою забезпечення виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам виділити Міністерству соціальної політики 10 000 млн. гривень в загальному фонді державного бюджету. Міністерству фінансів здійснити зазначені видатки за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету. Виплата допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам може здійснюватися також за рахунок коштів підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, іноземних держав і міжнародних організацій у вигляді благодійної, гуманітарної та матеріальної допомоги, а також добровільних пожертвувань фізичних і юридичних осіб, благодійних організацій та громадських об'єднань, інших, не

заборонених законодавством джерел [5].

Отже, для забезпечення виконання вимог зазначених нормативно-правових актів створені структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у місті Києві державних адміністрацій, виконавчих органів міських, районних у містах рад та центрів надання адміністративних послуг. Основним завданням яких є забезпечення реалізації державної соціальної політики на відповідній території у сфері соціального захисту населення, що включає:

- забезпечення реалізації державної політики у сфері соціально-трудових відносин, оплати і належних умов праці; організацію ефективного співробітництва місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування з профспілками та їх об'єднаннями, організаціями роботодавців та їх об'єднаннями;

- призначення та виплату соціальної допомоги, компенсацій та інших соціальних виплат, встановлених законодавством України, надання субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива;

- розроблення та організацію виконання комплексних програм та заходів щодо поліпшення становища соціально вразливих верств населення, сімей та громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, та всебічне сприяння в отриманні ними соціальних виплат та послуг за місцем проживання, перебування;

- здійснення нагляду за додержанням вимог законодавства під час призначення (перерахунку) та виплати пенсій органами Пенсійного фонду України; проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи;

- приймає рішення та видає довідки внутрішньо перемішеним особам і реєструє заяви з формування електронної справи з використанням систем Мінсоцполітики.

В умовах воєнного стану в Україні в рази зросла кількість громадян яких змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті збройної агресії, тимчасової окупації, нелюдських проявів насильства зі сторони окупантів. Влада країни вживає всіх необхідних заходів, щодо захисту та соціальної допомоги громадянам які постраждали внаслідок військової агресії Російської Федерації.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо перемішених осіб». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text> (дата звернення – 19.04.2022).

2. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2018 р. № 329 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1022». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/329-2018-п#Text> (дата звернення – 19.04.2022).

3. Розпорядження Кабінету Міністрів України 6 березня 2022 року № 204-р «Про затвердження переліку адміністративно-територіальних одиниць, на території яких надається допомога застрахованим особам в рамках Програми «ЄПідтримка». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/204-2022-p#Text> (дата звернення – 19.04.2022).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 214 «Про деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-p#Text> (дата звернення – 19.04.2022).

5. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 року № 332 «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам». URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-viplati-dopomogi-na-prozhivannya-vnutrishno-peremishchenim-osobam-332> (дата звернення – 19.04.2022).

ФЕДОСЄЄВА Карина,
*слухачка, 501 група факультету № 1,
Донецький державний університет
внутрішніх справ*
науковий керівник: САБЕЛЬНИКОВА Тамара,
*доцент кафедри соціально-гуманітарних
дисциплін факультету № 1, кандидат
філологічних наук, доцент, Донецький
державний університет внутрішніх справ*

ОСОБЛИВОСТІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

З упровадженням воєнного стану на території сучасної України встановлено особливі правила щодо трудових відносин. Якщо з перших днів воєнних дій багато підприємств зупинили свою роботу, то нині більшість із них відновлює її задля підтримування економіки країни. Щоб визначити особливості трудових відносин під час воєнного стану, 23 березня Верховна Рада України прийняла законопроект «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» [1]. Закон набрав чинності з наступного дня після його опублікування і діятиме протягом воєнного стану. Цим законом визначаються особливості трудових відносин працівників усіх підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності, виду діяльності і галузевої належності, а також осіб, які працюють за трудовим договором з фізичними особами, на період дії воєнного стану, введеного відповідно до Закону «Про правовий режим воєнного стану» [2].

Згідно зі статтею 1 Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» на період дії воєнного стану вводяться обмеження